

Referat af Dialogforum, 7. marts 2018

8. marts 2018

Dato: 7. marts 2018

Tid: 15.00-17.00

Sted: Københavns Rådhus, vær. 8, stuen

Mødedeltagere: Mia Nyegaard (Socialborgmester), Laila Herzog (Center Amager), Lisbet Jørgensen (Center Amager), Lisbeth Fog (Center Nørrebro), Dan Johannesen (Center Nordvest), Steen Ove Hansen (SIND), Erik Olsen (LAP), Tove Sandroos (Bedre Psykiatri), Knud Fischer-Møller (Hovedstaden SPOR), Eva Stokbro Jensen (Socialforvaltningen), Lene Hoen (Socialforvaltningen), Nikoline Haugaard Jensen (sekretær), Frederik Brynaa Hansen (sekretær).

Sagsnr.
2018-0075212Dokumentnr.
2018-0075212-5**Referat**

Dagsorden	Supplerende bemærkninger	Tid
1. Velkomst.	Ved Mia Nyegaard	15:00-15:05
2. Dagsorden.	Dialogforum skal godkende dagsordenen.	15:05-15:10
3. Præsentation	Dette er første møde i Dialogforum for perioden 2018 til 2021. Medlemmerne får lejlighed til at præsentere sig selv og den organisation, de repræsenterer.	15:10-15:30
4. Introduktion til den københavnske socialpsykiatri	Oplæg om socialpsykiatrien i Københavns Kommune ved Lene Hoen, projektleder for Socialforvaltningens omstilling af socialpsykiatrien.	15:30-16:00
Pause		16:00-16:10
5. Drøftelse om Dialogforum	Dialogforums medlemmer inviteres til at drøfte forestillinger og forventninger til Dialogforum-medlemskabet. Refleksionsspørgsmål: <ul style="list-style-type: none"> • Hvad vil I gerne opnå med jeres medlemskab af Dialogforum? • Hvad vil I gerne, at Dialogforum skal opnå? • Hvad har I af forventninger til jeres medlemskab af Dialogforum? • Hvilke emner vil I gerne snakke om?	16:10-16:55
6. Afrunding	Ved Mia Nyegaard	16:55-17:00

1. Velkomst

Socialborgmester Mia Nyegaard byder velkommen.

2. Dagsorden

Dialogforum vedtog at ændre formen på referater fra møder i Dialogforum, så de også indeholder gengiver af de vigtigste pointer fra drøftelsen af det enkelte punkt. Hensigten er at gøre dem mere anvendelige for læsere.

Dialogforum godkender dagsordenen til dagens møde og referatet fra sidste møde den 27. november 2017.

Mia bemærker, at SIND har udtrykt kritik af referaterne, og at Socialforvaltningen vil bestræbe sig på at forbedre dem. Mia foreslår, at referaterne udover de mange konkrete referatelementer fremover også skal indeholde indledende gengivelser af de vigtigste pointer fra drøftelsen af det enkelte punkt.

Mia orienterer om et høringssvar, som Dialogforums sekretariat har udarbejdet vedrørende omprioriteringsforslag til Socialforvaltningens budget 2019. Høringssvaret er skrevet med udgangspunkt i de betragtninger, Dialogforums medlemmer selv fremførte henholdsvis på et formøde med Socialforvaltningen om budget 2019 og på selve budgetmødet med Socialudvalget den 27. februar 2018.

3. Præsentation

Dialogforum debatterede, hvordan drøftelser i Dialogforum kan løftes videre til det politiske niveau, herunder ved at Dialogforum retter henvendelse til Socialudvalget og Socialforvaltningen om konkrete forslag.

Mia forklarer, at dagens møde er det første af mange i perioden 2018-2021. Da der er kommet mange nye medlemmer til, foreslår Mia en præsentationsrunde. Til stede er:

- Tove Sandroos, Bedre Psykiatri.
- Lene Hoen, Borgercenter Voksne, Socialforvaltningen.
- Dan Johannesen, Center Nordvest, formand for centerrådet i Center Nordvest.
- Laila Herzog, Center Amager, medlem af center- og beboerråd i Center Amager.
- Lisbet Jørgensen, Center Amager, medlem af centerråd i Center Amager.

- Eva Stokbro Jensen, Socialforvaltningen.
- Mia Nyegaard, Socialborgmester, medlem af Socialudvalget for Radikale Venstre.
- Lisbeth Fog, Center Nørrebro, formand for centerråd i Center Nørrebro.
- Tina Pauli, ADHD København/Bornholm.
- Steen Ove Hansen, SIND.
- Erik Olsen, LAP.
- Frederik Brynaa Hansen, sekretær for Dialogforum.
- Nikoline Haugaard Jensen, sekretær for Dialogforum.
- Knud Fischer-Møller, Hovedstaden SPOR.

Knud forklarer uddybende, at Hovedstaden SPOR er en lokalafdeling af Landsforeningen SPOR, der er en forening for personer med senfølger af seksuelle overgreb. SPOR rummer mange forskellige diagnoser som følge af senfølger af seksuelle overgreb, herunder også somatiske. SPOR arbejder blandt andet med at synliggøre senfølger af seksuelle overgreb og skabe netværk for voksne med senfølger. Der er aktuelt seks lokalafdelinger og en syvende på vej.

Tina spørger, hvorfor repræsentant og suppleant ikke må være til stede til møder samtidig.

Eva forklarer, at modellen med en repræsentant og en suppleant er en udbredt organiseringsform, men at den ikke skal fungere som en stopklods for Dialogforum-medlemmers løbende deltagelse i møder.

Erik bemærker, at Handicaprådet har reelle beføjelser. Det har tidligere været drøftet i Dialogforum, hvordan rådet kan få flere beføjelser. Dialogforum har løbende forslag til, hvordan Socialforvaltningen kan løse de udfordringer for målgruppen borgere med sindslidelse.

Dialogforum drøfter samlet muligheden for, hvordan drøftelser i Dialogforum kan løftes videre op til behandling på det politiske niveau, herunder ved at Dialogforum kan rette henvendelse til Socialudvalget og Socialforvaltningen om konkrete forslag.

Laila bemærker, at flere brugere i Center Amager er kede af omprioriteringsforslaget om at sammenlægge de fire socialpsykiatriske centres stabe.

Mia forklarer, at Socialudvalget er nødt til at forholde sig til den realpolitiske situation. Der skal spares penge, og sammenlægningen af centerstabene er et af de forslag, der er stillet op.

Steen foreslår, at Socialforvaltningen ser på personalegennemstrømningen på forvaltningens socialpsykiatriske botilbud. Hvis Socialforvaltningen reviderer personalepolitikken og gør en indsats for at redu-

cere den store personalegennemstrømning, er der sikkert en økonomisk besparelse at hente i retur.

Mia bemærker, at personalegennemstrømningen på de socialpsykiatriske botilbud ganske rigtigt er vigtig.

4. Introduktion til den københavnske socialpsykiatri

Socialforvaltningen i tal:

- 670 længerevarende botilbudspladser fordelt på 14 botilbud (§ 108/105)
- 362 midlertidige botilbudspladser fordelt på 13 botilbud (§ 107)
- 117 pladser i bofællesskaber (§ 107)
- 775 borgere får støtte i eget hjem
- 38 borgere får fleksibel bostøtte (§ 85)
- 19 aktivitets- og samværstilbud forskellige steder i byen (§ 104)

Tendenser & udfordringer i socialpsykiatrien:

- Der er flere borgere i psykiatrisk behandling, færre sengepladser i og tidligere udskrivninger fra behandlingspsykiatrien.
- Flere borgere med sindslidelser har komplekse problemstillinger, eksempelvis ved at have et samtidigt misbrug, udadreagerende adfærd, somatiske udfordringer, m.v.
- Der er et behov for specialiserede botilbud og indsatser.
- Der er behov for flere billige boliger i Københavns Kommune, så flere borgere med sindslidelser kan få et selvstændigt og meningsfyldt liv i egen bolig med fleksibel bostøtte.
- Der er behov for at modernisere nogle af Socialforvaltningens botilbud, så de bliver tidssvarende.
- Der er behov for en faglig omstilling, så kvaliteten i indsatsen bliver bedre og tilpasses borgerne behov.

Mia byder velkommen til Lene Hoen fra Socialforvaltningens Borgercenter Voksne. Lene er til dagligt projektleder af Socialforvaltningens omstilling af socialpsykiatrien.

Lene indleder med at forklare, at Borgercenter Voksne ikke kun beskæftiger sig med socialpsykiatrien i Københavns Kommune, men også med områderne rusmiddelbehandling og udsatte borgergrupper.

Lene forklarer, at socialpsykiatrien i Københavns Kommune er organiseret i fire centerfællesskaber – Center Nørrebro, Center Amager, Center City og Center Nordvest – og at socialpsykiatrien er inddelt i en udføre- og en myndighedsside.

Lisbeth Fog spørger ind til den totalrenovering, som botilbuddet Thorupgården står overfor, og om Socialforvaltningen er kommet tættere på en genhusning af beboerne. Lisbeth forklarer også, at der er stor skepsis til genhusningen blandt beboerne på Thorupgården.

Lene fortæller, at det fortsat er noget, Socialforvaltningen arbejder med, og at forvaltningen bestemt lytter til beboerne og den skepsis og usikkerhed, der gives udtryk for.

Lisbet Jørgensen spørger til de 20 tomme boliger på botilbuddet på Robert Jacobsens Vej, og om Socialforvaltningen har tænkt sig at lade dem indgå i genhusningen af beboerne fra Thorupgården, mens totalrenoveringen pågår.

Lene forklarer, at der rigtig nok står nogle boliger tomme på Robert Jacobsens Vej. Boligerne er imidlertid ikke samme type som på Thorupgården.

Lene fortæller om omstillingen af den københavnske socialpsykiatri, der har været på tapetet siden 2016. Omstillingens fokus er det samme som oprindeligt, men den har også fået nye fokusområder i forhold til det, der rører sig på det socialpsykiatriske område. Det oprindelige fokus lå på botilbuddenes kapacitet, modernisering af botilbud og en bevægelse fra botilbud til liv i egen bolig med fleksibel bostøtte. I dag har omstillingen af socialpsykiatrien derudover også fokus på højere specialisering, et stærkere fagligt fundament i socialpsykiatrien og tryghed for beboere og medarbejdere. Recoveryindsatsen er det helt centrale element i omstillingen af socialpsykiatrien. Der arbejdes dog også indgående med udfordringer vedrørende misbrug, social udsathed, specialiserede indsatser, bostøtte og meget mere.

Dan bemærker, at det er en stor udfordring at skaffe tilstrækkeligt med billige boliger, og at indtægtsgrundlaget for borgere med sindslidelse ofte er begrænset.

Tina spørger om det kun er kemisk misbrug, som der er fokus på i socialpsykiatrien og omstillingens af socialpsykiatrien. Eller er der også fokus på andre misbrugsformer, fx shopaholic?

Eva forklarer, at det primært er stofmisbrug. Ved strukturreformen i 2007 blev alkohol- og stofmisbrugsindsatsen indsatzen flyttet fra de daværende amter til kommunerne. Derfor er indsatzen nu forankret i Socialforvaltningen i Københavns Kommune.

Lene går videre til at fortælle om det fælles faglige fundament for socialpsykiatrien. Fundamentet består af tre ben:

1. *Socialforvaltningens grundfortælling for den københavnske socialpsykiatri*
Grundfortællingen beskriver den retning, som socialforvaltningen arbejder i og er en form for retningsviser for Socialforvaltningen. Den klargør blandt andet, at recovery er borgernes egen proces, og at alle kan komme sig helt eller delvist fra en psykisk lidelse. Grundfortællingen har tidligere været behandlet i Dialogforum, og flere Dialogforum-medlemmer har taget del i udarbejdelsen.
2. *Udarbejdelse af en fælles faglig guide til medarbejderne*
Socialforvaltningen er gået skridtet videre og er i færd med at udarbejde en fælles faglig guide til medarbejderne i socialpsykiatrien.
3. *Uddannelse i recovery og rehabilitering*
Socialforvaltningen er også i gang med at tilrettelægge en uddannelse med fokus på recovery og rehabilitering, som alle medarbejdere i socialpsykiatrien skal på. Uddannelsen bliver en lejlighed for medarbejderne snakke på tværs. Metropol kommer til at køre uddannelsen.

Lisbet Jørgensen spørger ind til den regel, der siger, at man kun kan give kompetencegivende uddannelsesforløb til medarbejdere, der har to års anciennitet eller mere.

Lene forklarer, at der er en række faste regler på området, herunder at man som medarbejder skal være i besiddelse af nogle kompetencer, førend man kan komme på kompetencegivende forløb. Socialforvaltningen afvikler uddannelsen over en treårig periode, så der er god mulighed for, at også nyansatte medarbejdere kan gennemføre forløbet.

Erik bemærker, at det er afgørende at tænke brugerne ind i kompetenceudviklingen for at sikre, at kompetenceudviklingen ikke kun kommer medarbejderne til gavn, men også borgerne

Steen fortæller, at socialpsykiatriens hovedproblem er personalegennemstrømning på botilbuddene. Hvad nytter det at sende personale på kursus, når der er så store udfordringer med fastholdelse? Det er her, der skal sættes ind.

Laila bemærker, at det er en god idé at indtænke socialforvaltningens brugere i recoveryuddannelsen.

Lisbeth Fog fremhæver, at det er vigtigt, at rehabilitering og recovery foregår inden for mulighedernes ramme.

I forhold til personalegennemstrømningen på botilbuddene fortæller Lene, at det er forhåbningen, at et fælles kompetenceløft kan medvirke til at fastholde personalet.

Knud forhører sig om, hvorfor netop Metropol er udset til at stå for uddannelsen.

Lene forklarer, at forløbet for medarbejderne bliver på diplomniveau, og at Metropol bød ind på opgaven med en god vinkel og et skræddersyet forløb til Københavns Kommune. Brugere af Socialpsykiatrien har deltaget på workshops og temadage, hvor uddannelsen og dens indhold har været drøftet. Der er også nedsat en følgegruppe, hvor brugere er repræsenteret.

Knud spørger, hvordan der følges op på, at medarbejderne bruger de redskaber, de har fået på uddannelsen.

Lene forklarer, at der ligger en stor ledelsesmæssig opgave hos lederne i forhold til at følge op på medarbejdernes kompetenceløft. Derfor er afholdes der også kursus for lederne om forandringsteori, og hvordan ændringer og kompetenceløft kan forankres.

5. Drøftelse om Dialogforum

Resterende Dialogforum-møder i 2018:

Onsdag den 23. maj kl. 14-16, herunder fællesmøde med Socialudvalget fra kl. 15-16.

Mandag den 27. august kl. 15-17.

Mandag den 19. november kl. 15-17.

Mia fortæller indledningsvis om Dialogforum: Dialogforum er et rådgivende og debatskabende forum, der skal kvalificere Københavns Kommunes indsats for borgere med sindslidelse. Dialogforum består af bruger- og pårørenderepræsentanter fra centerrådene i de fire socialpsykiatriske centre og af repræsentanter fra en række bruger- og pårørendeorganisationer, der udpeges af Psykiatريفoreningens Fællesråd. Der afholdes fire årlige møder i Dialogforum. Heraf er tre ordinære møder, mens ét er et fællesmøde med et politisk udvalg i Københavns Kommune. På møderne med de politiske udvalg drøftes kun emner med relation til de respektive udvalg. Dialogforum kan også fungere som et høringsorgan ifm. nye tiltag i Københavns Kommune. Dialogforums medlemmer kan inviteres til at deltage i projekter m.v., der er af relevans for borgere med sindslidelse. Dialogforum er eksempelvis repræsenteret i en følgegruppe, der er nedsat under omstillingen af socialpsykiatrien.

Dialogforum drøfter indholdet på møderne, herunder emner og løbende, faste indslag såsom orienteringer om Socialforvaltningens tiltag af relevans for borgere med sindslidelser.

Laila fremhæver indsatsen for indlagte og hurtigt udskrevne borgere som et emne at komme tilbage til.

Steen fortæller, at SIND fremover gerne vil have fokus på retssikkerheden for beboerne på Socialforvaltningens socialpsykiatriske bosteder.

Erik fremhæver vigtigheden af orienteringer om tiltag på områder, der er af relevans for borgere med sindslidelse. At afgive høringssvar og muligheden for at afgive kommentarer til kommende tiltag er også central for Dialogforum.

Lisbet Jørgensen nævner indførelsen af en udligningsordning eller demografimodel på det sociale område, så man kan få tilført ressourcer til Socialforvaltningens områder frem for at udhule dem.

Mia forklarer opfølgende, at nogle områder i Københavns Kommune får tildelt en pose penge afhængigt af, hvor mange borgere der kommer til området. En sådan ordning har Socialforvaltningen ikke. Det er klart, at Socialforvaltningen mangler økonomiske ressourcer.

Knud pointerer, at det ikke kun handler om tilførsel af ressourcer, men også om hvordan man bruger pengene. Hovedstaden SPOR er interesseret i, at Socialforvaltningen får en forståelse af, hvad senfølger af seksuelle overgreb er, ligesom foreningen gerne vil bibringe viden om senfølger til socialpsykiatrien.

Tove nævner de pårørende som et sted, hvor der er en stor ressource at hente for Socialforvaltningen. Tove nævner, at der på Bispebjerg Hospital er ansat en pårørendementor.

Lisbet Jørgensen bemærker, at der i øjeblikket er et stort pres på de pårørende, og at pårørende presses ind i behandlerroller, hvilket slider voldsomt på de pårørende og påvirker relationen til de syge familiemedlemmer. Inddragelse af de pårørende er en fin balance, og det kommer ingen til gavn, hvis pårørende presses ind i behandleropgaver.

Dan bemærker, at pårørende afgjort er en stor støtte. Men der gøres ikke meget for at støtte op om de pårørende og deres indsats for deres familiemedlemmer. Dan nævner relationen mellem borgere som et andet interessant emne. Der er for tiden flere beboer til beboer konflikter, end der er konflikter med personalet på tilbud.

Erik går stærkt ind for at pårørende inddrages, hvor det giver mening. Lisbet Jørgensens bemærkning er imidlertid korrekt. Pårørende skal først og fremmest have mulighed for at være familie.

6. Afrunding

Mia opfordrer Dialogforums medlemmer til at sige til, hvis der er utilfredshed med noget i Dialogforum – ligesom SIND har gjort i forhold til referaterne.

Erik bemærker, at det er helt forkert at spare bevillingen til Bogstøtten i Fountain House væk, som der lægges op til i et af Socialforvaltningens omprioriteringsforslag til buget 2019. Samme gælder SINDs psykologrådgivning. Det er i forvejen småt med psykologtilbud til psykisk sårbare borgere.

Steen forklarer, at der i SIND er delte meninger og psykologrådgivningen. SINDs officielle politik er dog naturligvis at kæmpe for psykologrådgivningen.

Eva bemærker, at Dialogforum har afgivet et hørings svar til budgetmaterialet vedrørende budget 2019, herunder om SINDs psykologrådgivning og Bogstøtten i Fountain House.

Mia fortæller, at Socialudvalgets politikere står i den benhårde situation, at det er nødvendigt at prioritere og spare. Indtil virkeligheden ændres, og der kommer flere penge til de sociale områder, er Socialudvalget bundet af den realpolitiske virkelighed, hvor der skal spares penge.

Mia runder af og takker for et godt møde.